

Ferdinando Frega – Nando the Scribe

NOBODY EVER TELLS THIS STORY

Ferdinando Frega – Nando the Scribe

Gillettenarrative.com

GILLETTE: KA VENA MUNTU USAMUNANGA DISOLO DIADI KO

Ku nsuka a Mvita ya Zole ya Nza, bawonso balembe.

Banungwa bavidisanga mawonso batunga mu mvu mingi. Banungi bananunga mvita kansi bafwete zenga nkia mpila kiese kia kwiza kizakala.

Bantu balembe, kansi ye kivuvu. Ka vena muntu wazola yambula ko. Wau i kimuntu. Kansi ka tuvilakana ko vo ku nima a konso bakala, mu ntangu zayingi, kuena nkento, ata disolo ka dimvovanga ko mu ntangu zayingi.

Amerika watekanga ngangu zandi mu sadisa mu tunga diaka mbongo zabukana. Mu ntangu yimosi, wavanganga mana Amerika wazeye vanga kiambote mu ntangu zawonso: mumbongo. Nzo za kisalu zakula, ndandu yakula, ye bima bimpa biamonikanga konso mvu. Biankaka biavutulanga mfunu wakala. Biankaka biavanganga nzala ka bantu bazayanga ko vo bakala nayo. Ku nsuka a mvu mia 1950, miongo mia preservatif miafuluka zandu. Kikuma kia leta kiakala kia mpamba: kukeba ye bimbevo. Ka vena muntu wazolanga fwa ko.

Kansi konso medaye ina ye ndambu kuluta mosi.

Kima ka kiakala kia ntalu ya fioti ko, ye kusadila kio mu ntangu zawonso kwalombanga kikesa kia beki dia nzimbu. Kiakituka kitezo kiakete.

Bawonso banatanga kimosi mu kiwonso. Kiaswama. Kiafunwa. Kiasweka mu beki dia nzimbu, mu vingila mfunu wafwana.

Mbuma yazabakana dede.

Mbutukulu yayantika kulumuka.

Kimvuka kia ntete kiamona dio kiakala kimvuka kia Alemaniamania kivanganga mabutele ma bana ye ba-tetine. Bantangi ba matanga bamona dio vitila muntu

wankaka. Nteka yakulumukanga. Nsadulu yakulumukanga. Bana bafioti bakala nsumbi zafioti.

Malukutakanu malandakana.

Mavangu malandakana.

Bitezo biatwasa.

Kansi kwakala mpasi ya kisina.

Ka olendi sumba bana ko mu laboratware.

Bafwete butuka.

Kimvuka kiasosa mvutu ye mpasi. Ka kima kiasalanga ko.

Bosi mfumu ya kimvuka wabaka nzengolo ya kwenda tala nsumbi wa mfunu wa Italia va lweka lwa Napoli, nteki wa bwingi wanene ye ngangu zasoba za kunatisa bima biayingi.

Mbwanana ya mumbongo yasalama kiambote.

Nkokila yina, nsumbi wamubokila mu madia.

Ku nima a madia, mu mpila ya kieleka ya Italia, bazayisa nkenda vo “nlele” wayidikwa sambu na mpimpa.

Kansi nlele wau ka wakala nlele wa mpamba ko.

Mu suku dia kulala wavingilanga nkento mosi wa Russia wa mvu makumansambwadi ye tanu wavovanga ye lukwikilu vo wakala ye mvu makumaya.

Mu ngindu andi, kintwadi kiakala ntete.

Nzimbu zakala kaka kikuma.

Wakakidilanga vo matondo masamunanga mawonso.

Muntu wa Alemanian ka wakwikila kibeni ko.

Mono mpe ve.

Kieleka, ndinga andi yafwananga kibeni ye mono ye nsamu ame wa diabulu wa dolar dimosi.

Ku nima vava bamanisa nkinsi a nkokila, nteki wa Alemanian wavunda ku nsuka mu zayisa mpasi yamwamisanga.

Nkento wa Russia wawa ye ntima wa nda. Bosi, bonso bavanganga bakento mu mvu nkama mingi vava babakala bavanga malukutakanu, wavaisa ngindu ya mvu lukama.

«Tunga nzo aku ya kisalu ya preservatif.»

Nteki wamutala.

Ka wasunzulanga ko nki preservatif yavwa ye mabutele ye ba-tetine.

Mu mona mpasi andi, wakakidila.

«Kima kia kisina kituka dede ku Azia ya Sudi-Este. Ntalu ya mvangu ilenda kubikwa ya nsi. Nnatulu ka yisobanga ntalu ya nsuka ko. Teka bima biambote mu ntalu ilendakana. Tadila ndambu ya ndandu bonso kitezo.»

Muntu wa Alemanian ka wamonanga diaka kintwadi kia mambu ko.

Bosi ngindu ya kieleka yiiza.

«Mu konso preservatif lukama ivangwa, vanga kumi ye kifu.»

Nteki wazikama kiaka.

«Ye kifu?»

«Dilulu diakete kaka. Bunene bwa ntumbu. Ka dimonikanga ko.»

Kinzonzi.

Bosi wayika:

«Bana bazavanga mambu mankaka.»

Muntu wa Alemania wabukuka ye nseke.

Wakala muntu wa Alemania, ye bantu ba Alemania bazolanga matanga kuluta makumu.

Kansi mu avio ya kuvutuka, nseke yasukama.

Ngindu yasiala.

Bosi yakituka diyindu.

Bosi diambu dilendakana.

Bosi mantra.

Ku nsuka wabokila nkento wa Russia ye wamulomba kota mu kisalu.

Wamuvana kimpwanza kia mvimba mu mambu ma mfutu.

Konso ntalu kazolanga soneka mu sheke andi ya konso ngonda yatambulwa.

Mbutukulu yavutuka.

Nsadulu yavutuka.

Mumbongo wa mabutele ma bana wavutuka.

Ye, mu ntangu, bantu bavilakana kiaka preservatif ye mawonso.

Bankaka bayantika nkutu kuzisukula, kuzianika mu yuma, ye kuzisadila diaka.

Nkisi wakete wa Napoli.

Ferdinando